

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 10 december 2008
Ons kenmerk 50/5.13/2008014696
Behandeld door mevrouw C. de Keijzer (0592) 36 58 50
Onderwerp: Gevolgen kredietcrisis

Geachte voorzitter/leden,

Op 17 oktober 2008 hebben wij u per brief geïnformeerd over de kredietcrisis en de gevolgen van de kredietcrisis voor de provincie Drenthe en de samenwerkingsverbanden waarin zij deelneemt. Door middel van deze brief willen wij u graag van de laatste stand van zaken op de hoogte stellen. Wij informeren u over relevante nationale ontwikkelingen en de stand van zaken wat betreft ons treasurybeleid. Daarnaast informeren wij u over de stappen die door de provincie Groningen in de tussenliggende periode zijn genomen.

Nationale ontwikkelingen en ons treasurybeleid

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 22 oktober 2008 was afgesproken om een "Werkgroep uitzetten van gelden door medeoverheden" in het leven te roepen. De werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van BZK, Fin, IPO, VNG, UvW én de treasurers van Den Haag en Amsterdam. Deze werkgroep heeft zich gebogen over de vraag of de wet- en regelgeving met betrekking tot het uitzetten van middelen door decentrale overheden volstaat in tijden van onrust op de financiële markten. Hierbij is met name gekeken naar de Wet Financiering decentrale overheden (hierna: Wet Fido) en de Ministeriële regeling: Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (hierna: Ruddo). Daarnaast zijn verschillende mogelijkheden met het instrument schatkistbankieren gezien.

De werkgroep is tot de conclusie gekomen dat de Wet Fido nog steeds goed aansluit bij de zelfstandige bevoegdheden van de decentrale overheden, bij de wijze waarop decentrale overheden democratisch zijn gelegitimeerd en de manier waarop het interbestuurlijk toezicht is georganiseerd. Wetgeving, beleid en toezichtregime hebben jarenlang goed gefunctioneerd, maar zijn niet bestand geweest tegen de uitzonderlijke ontwikkelingen die zich de afgelopen weken op de financiële markten hebben voorgedaan. De werkgroep is van mening dat de problemen waarin enkele decentrale overheden nu zijn geraakt met name zijn veroorzaakt door deze uitzonderlijke ontwikkelingen en in veel mindere mate door tekortschietende regelgeving. De werkgroep acht desalniettemin enkele vaktechnische verbeteringen op Fido-aangelegenheden mogelijk, die dit soort risico's in de toekomst kunnen inperken. Daarnaast is de werkgroep van mening dat het schatkistbankieren voor verschillende overheden een aantrekkelijke optie kan worden. Niet in de vorm van een verplichting, maar als alternatief om risico's verder te beperken. Wel zou deze vorm van middelenbeheer aantrekkelijker moeten worden voor decentrale overheden, bijvoorbeeld door een gedifferentieerder aanbod, en zou meer bekendheid aan de mogelijkheden gegeven moeten worden. Tot slot verwacht de werkgroep dat een intensievere kennis-, informatie- en ervaringsuitwisseling tussen decentrale overheden tot een verdere professionalisering van de treasuryfunctie zal leiden.

Op 17 november 2008 heeft staatssecretaris Bijleveld-Schouten een brief gestuurd naar de voorzitter van de Tweede Kamer met daarin de reactie van het kabinet op de rapportage van de werkgroep. De conclusie van het kabinet bestaat uit drie onderdelen: het schatkistbankieren, de wet- en regelgeving en het verbeteren van informatieuitwisseling. Op het gebied van het schatkistbankieren stelt het kabinet voor om op korte termijn de mogelijkheid van het wijzigen van het beleid omtrent lenen en uitzetten in de schatkist nader te onderzoeken. Ten aanzien van de wet- en regelgeving is het kabinet voornemens om de vaktechnische verbeteringsuggesties om mogelijke risico's in de toekomst in te perken over te nemen van de werkgroep. Hierbij is het streven om het eind van het jaar met nadere voorstellen te komen. Ten slotte onderkent het kabinet het streven van decentrale overheden om tot een betere informatieuitwisseling te komen. Het ministerie van BZK zal waar mogelijk en gewenst faciliteren in de verbetering van de informatie-uitwisseling.

De bevindingen van de werkgroep en het standpunt van het kabinet hierin worden komende periode in het treasurystatuut voor zover nodig, verwerkt. Het gereviseerde treasurystatuut wordt begin 2009 aan u aangeboden.

Vervolgstappen provincie Groningen

De provincie Groningen heeft op 26 november 2008 de besturen van de samenwerkingsverbanden per brief geïnformeerd over de laatste stand van zaken met betrekking tot de kredietcrisis (zie voor de brief bijlage 1). Deze brief gaat in op een drietal onderwerpen: de samenwerking met het rijk, de risicoverhouding tot de partners en de werkgroep uitzettingen decentrale overheden.

De samenwerking met het rijk betekent dat de belangen van de provincie Groningen door het rijk worden behartigd. Met het aangaan van de samenwerking is afgezien van de executie van gelegde beslagen op tegoeden van Landsbanki. Echter, de juridische positie van provincie Groningen is door dit besluit niet geschaad wanneer een andere schuldeiser wél tot executie overgaat. Bij de verdeling van de executieopbrengst wordt

de vordering van de conservatoir beslaglegger, dus ook de vordering van provincie Groningen, betrokken.

Ten aanzien van de risicoverhouding is door de huisadvocaat van de provincie Groningen onderzocht in hoeverre de partners risicodragers zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat de uitvoering van de treasurytaak voor rekening en risico van de samenwerkingspartners komt. De conclusie is bevestigd door een onafhankelijk jurist in opdracht van de Regio Groningen-Assen 2030. Op het moment dat de financiële gevolgen van de uitzettingen bij de IJslandse banken manifest worden, zal provincie Groningen hierover bestuurlijk afspraken maken met de samenwerkingsverbanden. Uitgangspunt hierbij is een door de accountant geverifieerde berekening van de onderlinge risico verhouding.

Wij vertrouwen erop u hiermee voorlopig voldoende geïnformeerd te hebben. Indien zich ontwikkelingen voordoen, zullen wij u hierover uiteraard informeren.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
jk/coll.

Aan het bestuur van SNN
Postbus 20.120
8900 HM LEEUWARDEN

Datum :
Briefnummer : 2008-65.892/48/A.14, FC
Zaaknummer : 144126
Behandeld door : Hölterhoff M.E.
Telefoonnummer : (050) 316 4926
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Stand van zaken gevolgen kredietcrisis

Geacht bestuur,

Graag willen wij u informeren over de laatste stand van zaken met betrekking tot de kredietcrisis. In deze brief gaan wij in op een drietal onderwerpen: de samenwerking met het Rijk, de risicoverhouding tot de partners en de werkgroep uitzettingen decentrale overheden

Samenwerking met het Rijk

Het is u bekend dat de samenwerking van de provincie Groningen met het Rijk inhoudt dat het Rijk onze belangen behartigt richting IJsland. Uitgangspunt daarbij is dat alle crediteuren gelijk behandeld worden. Achteraf zal het Rijk verantwoording afleggen over de wijze waarop de belangen van de medeoverheden zijn behartigd. Mocht dan blijken dat het Rijk fouten heeft gemaakt die de positie van de decentrale overheden ten opzichte van de andere crediteuren nadelig hebben beïnvloed, dan kan worden bezien op welke wijze de daardoor geleden schade kan worden vergoed.

Daarnaast zou vanuit het Rijk een gezamenlijk incassobureau worden opgericht dat de incasso voor betrokken medeoverheden op zich gaat nemen. Inmiddels is duidelijk dat de landsadvocaat Pels Rijcken deze werkzaamheden gaat verrichten en dat hiervoor niet een separaat incassobureau wordt opgericht. De kosten hiervan komen in beginsel ten laste van het Rijk.

Hieronder wordt uitgelegd wat de juridische positie van onze provincie is, nu wij besloten hebben samen te werken met het Rijk en af te zien van de executie van gelegde beslagen op tegoeden van Landsbanki. Pels Rijcken komt tot de conclusie dat de provincie Groningen ten aanzien van de door haar gelegde conservatoire beslagen¹ geen rechten prijsgeeft indien een andere schuldeiser in het bezit is van een executoriale titel en tot uitwinning overgaat.

---

¹ Conservatoir beslag is een voorlopige maatregel met als doel 'het bewaren/het bevroeren' van de goederen waarop beslag is gelegd om te voorkomen dat deze uit het vermogen van de beslagene verdwijnen.

Bij de verdeling van de executieopbrengst wordt de vordering van de conservatoir beslaglegger, dus ook de vordering van onze provincie, betrokken. Het is niet zo dat degene die het eerst de eindstreep haalt er met de executieopbrengst vandoor kan gaan. Onze juridische positie wordt dus niet geschaad door ons besluit om niet tot executie van gelegde beslagen over te gaan wanneer een andere schuldeiser wèl tot executie overgaat.

Risicoverhouding provincie Groningen en derde partijen

Wij hebben onze huisadvocaat mr. S. Mak van Plas Bossinade gevraagd te onderzoeken of en in hoeverre de partners risicodragers zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat voor alle derde partijen de uitvoering van de treasurytaak voor rekening en risico komt van deze partijen. Voor het OV-bureau Groningen Drenthe is dit expliciet vastgelegd in een door de partijen ondertekende overeenkomst. Voor de overige derde partijen geldt dat er sprake is van een overeenkomst van lastgeving. Kenmerk van een overeenkomst van lastgeving is dat de opdracht wordt uitgevoerd voor rekening en risico van de lastgever (onze partners). Er zijn geen omstandigheden aan te wijzen dat dit in het voorliggende geval anders zou zijn. De Regio Groningen-Assen 2030 heeft een onafhankelijk jurist eenzelfde onderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek leidt tot dezelfde conclusie als het onderzoek van mr. S. Mak.

Op het moment dat de financiële gevolgen van de uitzettingen bij de IJslandse banken manifest worden, zullen wij bestuurlijk afspraken maken met alle partijen. Uitgangspunt hierbij is een door de accountant geverifieerde berekening van de onderlinge risico verhouding.

Werkgroep uitzettingen decentrale overheden

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 22 oktober 2008 is afgesproken om een "Werkgroep uitzetten van gelden door medeoverheden" in het leven te roepen. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het ministerie van BZK, het ministerie van Financiën, het IPO, de VNG, de Unie van Waterschappen en de treasurers van Den Haag en Amsterdam. Deze werkgroep heeft zich gebogen over de vraag of de wet- en regelgeving over het uitzetten van middelen door decentrale overheden volstaat in tijden van onrust op de financiële markten. Hierbij is met name gekeken naar de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de ministeriële regeling "Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden" (Ruddo). Daarnaast zijn verschillende mogelijkheden met het instrument schatkistbankieren gezien.

De werkgroep concludeert in zijn rapportage: "[...] dat de Wet Fido nog steeds goed aansluit bij de zelfstandige bevoegdheden van de decentrale overheden, bij de wijze waarop decentrale overheden democratisch zijn gelegitimeerd en de manier waarop het interbestuurlijk toezicht is georganiseerd. Wetgeving, beleid en toezichtregime hebben jarenlang goed gefunctioneerd, maar zijn niet bestand geweest tegen de uitzonderlijke ontwikkelingen die zich de afgelopen weken op de financiële markten hebben voorgedaan. De werkgroep is van mening dat de problemen waarin enkele decentrale overheden nu zijn geraakt met name zijn veroorzaakt door deze uitzonderlijke ontwikkelingen en in veel mindere mate door tekortschietende regelgeving. De werkgroep acht desalniettemin enkele vaktechnische verbeteringen op Fido-aangelegenheden mogelijk, die dit soort risico's in de toekomst kunnen inperken. Daarnaast is de werkgroep van mening dat het schatkistbankieren voor verschillende overheden een aantrekkelijke optie kan worden. Niet in de vorm van een verplichting, maar als alternatief om risico's verder te beperken. Wel zou deze vorm van middelenbeheer aantrekkelijker moeten worden voor decentrale overheden, bijvoorbeeld door een

gedifferentieerder aanbod, en zou meer bekendheid aan de mogelijkheden gegeven moeten worden. Tot slot verwacht de werkgroep dat een intensievere kennis-, informatie- en ervaringsuitwisseling tussen decentrale overheden tot een verdere professionalisering van de treasuryfunctie zal leiden."

Op 17 november 2008 heeft staatssecretaris Bijleveld-Schouten een brief gestuurd naar de voorzitter van de Tweede Kamer over de rapportage van de werkgroep en de reactie daarop van het kabinet. De conclusie van het kabinet heeft betrekking op het schatkistbankieren, de wet- en regelgeving en het verbeteren van informatie-uitwisseling. Het kabinet stelt bijvoorbeeld voor om op korte termijn de mogelijkheid van het wijzigingen van het beleid omtrent lenen en uitzetten in de schatkist nader te onderzoeken. Het kabinet heeft het voornemen om de vaktechnische verbeteringsuggesties om mogelijke risico's in de toekomst in te perken over te nemen van de werkgroep. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal waar mogelijk en gewenst faciliteren in de verbetering van de informatie-uitwisseling. Het streven van het Kabinet is om eind van het jaar met nadere voorstellen te komen.

Wij zijn van mening dat in de rapportage van de werkgroep weinig aandacht wordt besteed aan het financieel toezicht door de Nederlandse Bank, de rol van de rating bureaus en de verhouding tussen deze bureaus en de banken. Wij hebben dit kenbaar gemaakt aan het IPO en aan de werkgroep Fido.

Wij menen u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd over de ontwikkelingen tot dusver.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.